

Haapajärvenseudun
Osuusliike i.l.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

V U O D E L T A 1 9 4 5

9. TOIMINTAVUOSI

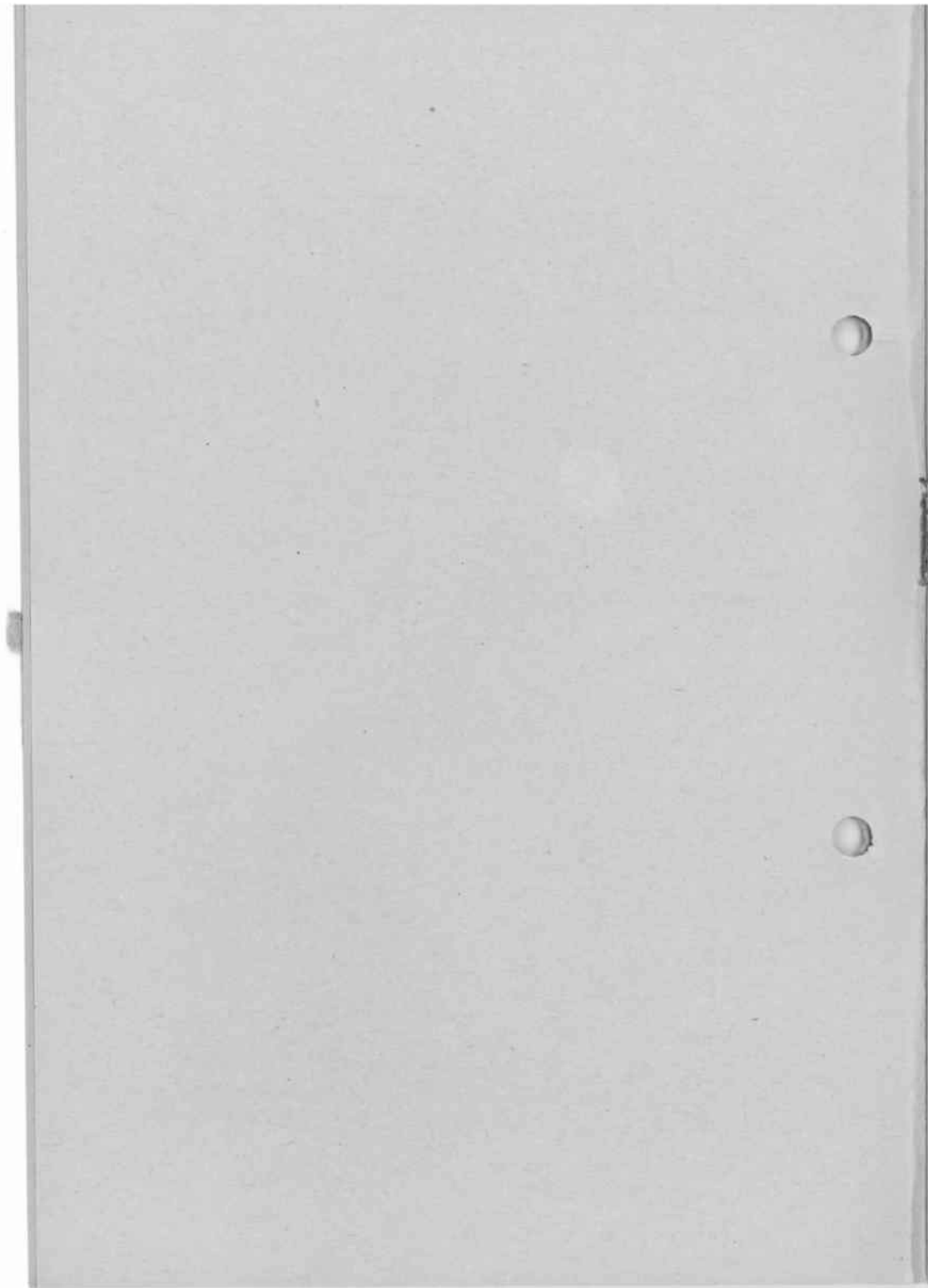

*Haapajärvenseudun
Osuusliike i.l.*

TOIMINTA- JA
TILIKERTOMUS
VUODELTA 1945

9. T O I M I N T A V U O S I

OULUSSA 1946, POHJOLAN TYÖN KIRJAPAINOSSA

TALOUELLINEN KEHITYS v. 1945.

Vuoden 1945 aikana toinen maailmansota vihdoin päättyi riehuttuaan lähes kuusi vuotta. Sota Saksaa vastaan päättyi näet toukokuussa ja Japanin sota elokuussa sen jälkeen, kun Neuvostoliittokin vähän aikaisemmin oli julistanut sodan Japanille. Sota jätti jälkeensä ennen näkemättömän hävityksen ja suuren puutteen varsinkin hävinneissä maissa. Tarmokkaaseen jälleenrakennustyöhön on joka tapauksessa ryhtytty syksyllä perustetun »Yhtyneet Kansakunnat«-järjestön johdolla.

Omassa maassamme vuosi 1945 kului edellisenä syksynä tehdyn välirauhan ja jälleenrakennustoiminnan merkeissä, jota kuitenkin raaka-aineiden ja elintarvikkeiden puute on huomattavasti vaikeuttanut. Neuvostoliitolle menevät sota-korvaukset voitiin ensimmäisenä korvausvuotena suorittaa kutakuinkin sopimuksen mukaisesti. Sen sijaan ns. vapaa vienti edistyi hitaasti ja valuutan saanti tuonnin rahoittamiseksi on ollut niukkaa. Tiukkaa säännöstelyä on yhä täytynyt ylläpitää sekä kulutuksessa että monilla tuotannon aloilla. Talouselämälle leimaa-antavana on ollut taistelu inflaatiota vastaan, joka tästä huolimatta on uhkaavasti kehittynyt. Tukkuhinnat ovat virallisen indeksin mukaan vuoden aikana nousseet 93 % ja elinkustannusindeksi 99 %. Maatalouden tuottoon on, kuten sotavuosinakin, vaikuttanut ulkolaisten lannoitteiden ja väkirehujen puute. Vuoden sato oli tosin jossakin määrin edullisempi kuin edellisenä vuotena, mutta se oli kuitenkin keskinkertaista heikompi. Karjanrehun puute ja osittain myös maanomistusoloissa tapahtuneet muutokset ovat aiheuttaneet supistumista meijerien toiminnassa. Sen sijaan metsätyöt ovat vuoden loppupuolella sujuneet tyydyttävästi. Vuoden alussa syntynyt palkkaliike johti yleiseen palkkain korotukseen kaikissa palkkannauttijain ryhmissä,

korotuksen ollessa keskimäärin noin 100 %. Inflaation johdosta ncusu ei kuitenkaan johtanut tarkoitettuun tulokseen. Vuoden talouspoliittisista kysymyksistä on erityisesti mainittava siirtoväen ja muiden sodasta kärsimään joutuneiden vahingonkorvausten järjestäminen. Kysymys hoidettiin lain-säädännön toimenpitein, jotka aiheuttivat maanomistusoloissa huomattavia muutoksia.

OMAN LIIKEEN TOIMINTA:

Kulunut vuosi on ollut liikkeellemme voimakasta edistymisen aikaa, vaikkakaan alueltamme monista pyynnöistä huolimatta emme ole kyenneet voittamattomien esteiden vuoksi muuten laajentamaan, kuin että avasimme myymälän Haapajärven Koposkylälle.

Jäsenmäärämme on lisääntynyt vuoden kuluessa yli 400, joka on omiaan todistamaan että liikkeemme aiemmilta vuosilta saavuttama hyvä maine on kantautunut seutukuntalaistemme tietoon, ja halunneet itse omakohtaisesti liittyä mukaan.

Huomattavana seikkana voisi mainita sen, että saimme hankituksi liikkeellemme säästökassaoikeudet ja säästökassan toiminta voitiin alkaa v. 1945 alusta alkaen. Talletuksia on tähän kansan pankkiimme keriyntä vuoden mitään lähemmäs 2 milj. mk, joka on kokoutunut monista jäsenemme pikusäästöistä.

Samoin pääsimme myynnissäkin yli 28 milj. mk:n määrään, jossa lisäystä n. 13,5 milj. mk., mutta josta suuri osa menee vuoden aikana tapahtuneiden hintojen nousun tilille, mutta on monia tavaroita kuitenkin välitetty ja saatu myyntiinkin huomattavasti enemmän, joskin toisia tavaroita on ollut saatavissa entisiä vuosia pienemmässä määrin.

Työmarkkinatilanne on yleensä työväestöön katsoen ollut paikkakunnalla hyvä, sillä työmaita on ollut, etenkin puutavara-alalla hyvin riittämiin, ja suuremmallekin työläismäärälle.

Satokin, vaikkei se erikoisen hyvä tullut, oli se kuitenkin parempi, kuin edellisenä syksynä, jolloin oli melkein kato alu-

eellamme. Saimme välitetyksikin kuluneella vuodella maataloustuotteita aika huomattavasti enemmän kuin edellisellä vuodella.

Seuraavasa tarkastelemme lähemmin osuusliikkeemme 9:n toimintavuoden saavutuksia.

JÄSENISTÖ.

Uusia jäseniä liittyi osuusliikkeeseemme viime vuoden aikana runsaasti. Verroinkin kevätkesällä toimeenpantu jäsenhankintakilpailu tuotti runsaan tuloksen, liittyihän silloin jäseniä liikkeeseemme kahden kuukauden ajalla 225. Koko vuoden aikana liittyi kaikkiaan 439 jäsentä. Jäseniämme kuoli vuoden aikana 16 ja erosi muuten, pääasiassa paikkakunnalta poismuuton takia 14, joten jäsenmäärän lisäykseksi jäi 409 jäsentä. Vuoden lopussa oli jäsenmäärämme kaikkiaan 1.280.

Ammatiltaan jäsenistö jakautui seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tilallisia	276	188	464
Pientilallisia ja torppareita	190	40	230
Maanviljelys- ja metsätyöväkeä	302	61	363
Virkamiehiä ja liikkeenharjoittajia	2	5	7
Pikkuliikkeenharjoittajia ja liiketyöläisiä	131	39	170
Teollisuus-työväkeä	31	3	34
Vapaiden ammattien harjoittajia	6	3	9
Ryhmjäseniä	—	—	3
Yhteensä	938	339	1.280

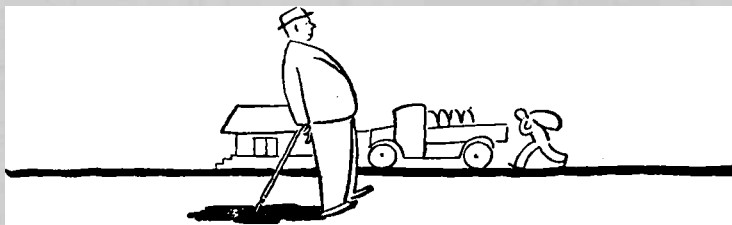
Osuusmaksun, joka liikkeessämme on 300 mk., ovat jäsenet yleensä suorittaneet hyvin, vaikkakin sen maksuajaksi on määrätty 10 vuotta, ettei sen kenellekään pitäisi tuottaa vaikeuksia liittyä jäseneksi liikkeeseemme.

Osuusmaksua on maksettu seuraavasti:

Täysin maksaneita	457 jäsentä
Osuusmaksun vuotuiserat täsmällisesti hoitaneita	678 »
Osuusmaksuerän osittain hoitaneita	105 »
Osuusmaksun suorittamisen laiminlyöneitä ..	40 »
Yhteensä	1.280 jäsentä

TOIMIPAIKAT.

Kertomusvuotena avattiin Haapajärven kunnan Kopospe-
rän kylään yksi sekatavaramyymälä vuokrahuoneistoon, joka
kaikin puolin ja olosuhteet huomioonottaen menestyi verrat-
tain hyvin. Kaikkiaan oli vuoden lopussa 11 sekatavaramyym-
älää, joista Haapajärven kunnassa 9 ja Kärämäen kunnassa
2, sekä kahvila ja leipomo.

LIIKEVAIHTO.

Vaikkakin tavarapula oli, sodan loppumisesta huolimatta,
kova ja useiden tavarain kohdalta tiukempaakin kuin sota-ai-
kaan, kohosi myynnit ennätysellisesti. Tähän vaikutti ratkai-
sevasti vuoden loppupuoliskolla suuresti kohonneet tavarain
hinnat, joskin uusillakin asiakkaila on osansa myynnin nou-
suun. Loppukuukausina olikin myynnit joka toimipaikassa hy-

vin korkealla, joita myös oli omiaan koroittamaan hintatason nousun lisäksi odotettu setelin vaihto, joka sitten tuli vuoden vaihteessa.

Saavutimmekin mk:n 28.761.616:08 myynnin, jossa lisäystä edelliseen vuoteen oli 13.555.006:49, eli 89,14 %.

Kuukausittain myynti jakautui seuraavasti:

Tammikuu	1.452.085: —	lisäystä	649.665:95	eli	80,96	%
Helmikuu	1.315.063:66	»	356.025:86	»	37,12	»
Maaliskuu	1.590.374:10	»	551.782:20	»	53,13	»
Huhtikuu	1.619.707:15	»	418.163:77	»	34,79	»
Toukokuu	2.494.862:87	»	1.186.405:69	»	90,68	»
Kesäkuu	1.851.065:15	»	695.777:10	»	60,24	»
Heinäkuu	1.655.138:20	«	734.080:45	»	79,70	»
Elokuu	2.134.316:20	»	931.056:80	«	77,38	»
Syyskuu	2.741.034:65	»	1.340.608:75	«	95,73	«
Lokakuu	3.788.416:20	»	2.281.270:97	»	151,37	»
Marraskuu	3.227.115:70	»	1.700.773:12	»	111,45	»
Joulukuu	4.892.497:20	»	2.709.396:22	»	124,11	»
Yhteensä		28.761.616:08	lisäystä	13.555.006:49	eli	89,14 %

Eri toimipaikkojen kesken jakautui myynti seuraavasti:

Myym. n:o	1	Haapajärvi	9.695.513:50	lis.	4.447.485:45	eli	84,75	%
»	»	2 Kuona	1.607.099:40	»	985.583:58	»	158,58	»
»	»	3 Oksava	1.903.844:55	»	478.275:20	»	33,56	»
»	»	4 Jokelankylä	1.002.972:70	»	431.023:20	»	75,37	»
»	»	5 Kärämäki	4.468.398:80	»	2.254.831:75	»	101,86	»
»	»	6 Saviselkä	1.355.411:40	»	475.499:90	»	54,04	»
»	»	7 Ylipää	1.053.048:05	»	542.802:40	»	106,38	»
»	»	8 Kuusaa	973.247:95	»	470.535:20	»	93,60	»
»	»	9 Autioranta	1.658.153:15	»	290.981:75	»	21,28	»
»	»	10 Pennala	678.334:30	»	240.473:05	»	54,93	»
»	»	11 Koposkylä	635.276:50	»	635.276:50	«	100,00	»
Kahvila		Haapajärvi	409.030:65	»	41.633:10	»	11,34	»
Keskusvarasto		Haapajärvi	3.321.285:13	»	2.260.605:34	»	213,15	»
Yhteensä			28.761.616:08	lis.	13.555.006:49	eli	89,14	%

Haapajärven kunnan osalle tuli myynnistä .. 22.937.805:88
Kärämäen kunnan osalle tuli myynnistä 5.823.810:20

LEIPOMO.

Leipomon toiminta on edelleenkin ollut vilkasta ahtaista tiloista huolimatta. Omien toimipaikkojen leivän tarpeen lisäksi on leipomomme toimittanut tuotteitaan Kalajokilaakson Osuusliikkeen muutamille myymälöille sekä Reisjärven Osuusliikkeelle. Tuotanto nettohinnoin oli koko vuodella mk 1.103.842:63, jossa lisäystä 509.118:20, eli 85,61 $\%$. Lisäyksestä kyllä suuri osa tulee kohonneen hintatason ansiosta.

TAVARAIN HANKINTA.

Tavarain hankkijanamme on pääasiassa ollut keskusliik-
keemme OTK, mutta myös yksityisiltä tukkuliikkeiltä on
jouduttu ostamaan puuttuvia tavaralaatuja, sekä aika huomati-
vasti esim. siemeniä Valtion Viljavaraston määräyksestä.

Vuoden kuluessa ei tavaratilanne paljoakaan helpottunut,
mutta vaatetustarvikkeita lukuunottamatta, kyettiin kuitenkin
tavalliset korttiannokset jakamaan, joskin pieniä odotuksia
kuljetusten hitauden takia pääsi syntymään. Korviketavara-
teollisuus yhä edelleen lisäytyi viimevuodella ja tavarat kävi-
vät yhä enemmän korvikepitoisiksi, joita oli ja on edelleen-
kin ostajien ollut ostettava parempien tavarain puutteessa.
Tavarain jakeluperusteiden vielä osittain nojautuessa ennen
sotia tapahtuneisiin ostoihin on liikkeemme tavarain hankinta
edelleenkin kärsinyt, koska liiketoimintamme pääasiassa on
kehittynyt vasta sotien aikana, ja jäsenistö sekä asiakkaat
vuosi vuodelta yhä ovat lisäytyneet. Toivottavasti tästäkin
lähivuosina päästään vapaaksi, ja voimme entistä paremmin
hankkia yhä lisääntyvälle asiakaspiirillemme sen tarvitsemia
tavaroita.

Eri myyjien kesken jakautui tavarainhankintamme seuraavasti:

OTK:lta	16.309.662: 54	62,49 % ostoista
KK:lta	428.726: 15	1,64 » »
Toisilta osuusk.	561.829: —	2,15 » »
Yksityisiltä	3.839.381: 25	14,71 » »
Käteisostot	4.960.146: 27	19,01 » »
Yhteensä 26.099.745: 21		100,00 % ostoista

Maataloustuote- ja tarvikekauppa.

Maataloustuotteiden osto ja välitys on edellisestä vuodesta huomattavasti lisääntynyt, joka johtuu jonkin verran edellisestä vuotta paremmasta sadosta.

Maataloustuotteiden ostot olivat markkamääräisesti seuraavat:

Suoraan tuottajilta käteisostoina	4.182.538: 71
OTK:n välityksellä	1.188.862: 33
Osuuskaupoilta	178.193: 60
Muilta myyjiltä	1.188.765: 75
Yhteensä 6.738.360: 39	

Maataloustarvikkeita, kuten koneita ja väkilannoitteita saimme jaettavaksemme viimevuotena edellistä vuotta vähemmän, sensijaan siemeniä saimme välitetyksi melkoista enemmän kuin edellisenä vuotena.

TALLETUSLIIKE.

Säästökassa.

Vuoden alussa saimme liikkeellemme säästökassaoikeudet, ja säästökassatoiminta on ollut käytännössä koko kertomus-

vuoden. Säästökassan toiminta on ollut näin ensimmäisen vuoden toiminnaksi muutamissa toimipaikoissa melko ahkeraa, vaikkakaan kaikissa myymälöissä ei vielä sanottavasti päästy alkuunkaan.

Vuoden lopussa oli seuraavilla myymälöillä myös säästökassatoimipaikka: Konttorissa Haapajärven kirkolla, Kuonan, Oksavan, Jokelankylän, Kärämäen, Saviselän, Ylipään, Kuusaan, Autiorannan ja Koposkylän myymälöissämme.

Talletuskorko on ollut 4 %, ja korot liitetään pääomiin kaksi kertaa vuodessa.

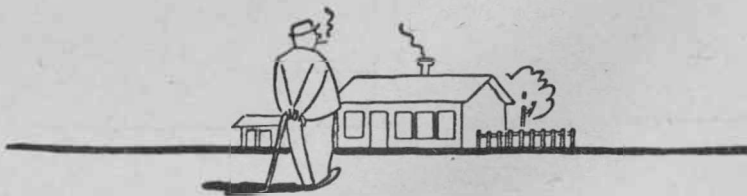
Vuoden aikana talletettiin 264 erässä	2.179.957:—
Liitettiin korkoja 2 erässä pääomiin	27.883:19
Yhteensä	2.207.839:19

Talletuksia nostettiin 57 erässä	428.440:—
Talletukset vuoden lopussa	1.779.399:19

Käytössä vuoden lopussa 137 tiliä, keskimääräinen talletus tiliä kohden 12.988:—.

Lainatili.

Yhtärintaa säästökassatoiminnan kanssa on ollut vielä lainatili käytössä, jossa vuoden alussa oli talletuksia mk. 1.091.119:62, mutta vähenivät ne vuoden loppuun mennessä mk:n 530.381:04, joka aiheutui pääasiassa siitä, että jäsenet siirsivät velkakirjalainatilinsä varat säästökassatilille.

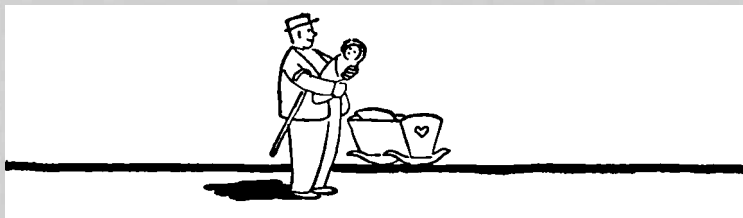
KIINTEISTÖT.

Muita kiinteistöjä, kuin varastomakasiini Haapajärven asema-alueelle, ei kertomusvuotena rakennettu. Rakennustarpeiden puutteen vuoksi ei voitu mitään uusia eikä vanho-

jakaan kiinteistöjen korjauksia panna alullekaan. Kiinteistöjen kirjanpitoarvo oli 3 %:n poistojen jälkeen vuoden lopussa mk. 1.848.600:—.

KALUSTOT.

Mitään mainittavimpia kaluston uusimisia ei vuoden aikana ollut, avattuun uuteen myymälääinkin tehtiin n.s. väliaikainen kalusto. Kaluston arvo kirjanpidossa oli vuoden lopussa 10 %:n poiston jälkeen 306.994:—.

VAKUUTUKSET JA SOSIAALINEN HUOLTO.

Jäsenten hautausvakuutus.

Hautausvakuutettuja ovat kaikki liikkeemme jäsenet, jotka ovat olleet liikkeen jäseniä 3 vuotta ja liittyissään evät ole täyttäneet 50 vuotta (poikkeuksen tekevät ennen v. 1938 liittyneet) ja ovat palauttaneet edelliseltä vuodelta ostomerkkejä vähintään 3.000 mk:n arvosta. Hautausvakuutussumma on nykyään 1.000 mk.

Hautausvakuutettuja jäseniä oli vuoden lopussa 398.

Seuraavien jäsentemme omaisille on maksettu viime vuodella hautausvakuutussumma:

Jäsen n:o	179	Kaketti, Pasi
»	»	88 Levälampi, Antti
»	»	679 Halunen, Nikolai
»	»	292 Pietiläinen, Taavetti
»	»	201 Vääräkoski, Edvalt
»	»	671 Koski, Aate
»	»	90 Möttönen, Lauri
»	»	141 Piippo, Tapani

Teemme kunniaa päivätyönsä päättäneille osuuskauppa-perheemme jäsenille.

Henkilökunnan eläkevakuutus.

Liikkeen henkilökunta on edelleenkin ollut vakuutettuina työkyvyttömyyden ja vanhuuseläkkeen takia. Eläkekassa Tuessa, joista maksuista osan maksaa vakuutetut itse ja osan liike.

Tapaturmavakuutukset.

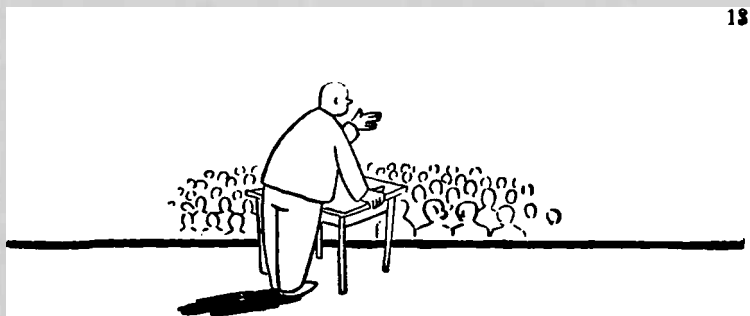
Henkilökunta on ollut vakuutettuna tapaturmien varalta lain määräysten mukaan Kansa-yhtiössä. Mainittavimpia tapaturmia ei sattunut.

Palo- ja liikennevakuutukset.

Kiinteistöt, kalustot ja tavaravarastot ovat olleet vakuutettuina Palo-Kansassa arvoaan vastaavista määristä.

Samoin automme ovat olleet pakollisessa liikennevakuutuksessa Palo-Kansassa.

Palo- ja liikennevaurioita ei sattunut.

VALISTUS- JA KASVATUSTOIMINTA.

Osuustoiminnalliset julkaisut.

Kaikkiin niihin jäsenperheisiin, joiden jäsenmaksu on sääntöjen määräämällä tavalla maksettu, on tilattu Kuluttajain Lehti, ja on sen tilausmaksut liike maksanut. Kaikkiaan tilattiin Kuluttajain Lehteä jäsenillemme 1.261 vuosikertaa.

Hallintoelinten jäsenille on tilattu »Osuusliike»-lehteä sekä henkilökunnalle »Työtoveri»-niminen lehti.

Valistusjuhlat.

Jäsenille järjestettiin toukokuussa kaikkiaan 7 osuuskauhallista juhlaa, joihin oli osanottajain määrä erittäin hyvä, sillä niissä oli kaikkiaan noin 2.100 osanottajaa. Puhujana oli KK:sta August Pekkanen. Yleisö oli kovin tyytyväinen juhliin.

N.M.-toiminta.

Usean myymälän alueelle oli valittu erikoiset Naiset Mukaan-toimikunnat, joista eivät kuitenkaan kaikki jaksaneet pitää toimintaansa yllä, mutta monet niistä kuitenkin pitivät ompeluiltoja, joissa suoritettiin ohjelmaakin.

N.M.-toimikuntiin kuuluu nykyisin seuraavat henkilöt:

- Myymälä n:o 1 Hilma Järvenpää, Lyyli Luotomäki, Iida Vehkalahti, Oili Paananen, Rauha Kervinen, Emma Parkkila ja Aili Vetosalmi.
- » » 2 Olga Järvikuona, Elsa Heikkilä, Aino Ojala-lehto, Julia Kajuutti, Hilja Qvist ja Selma Savikko.

- Myymälä n:o 6 Aino Jokitulppo, Maila Partanen, Elli Erkkilä, Lyyli Järnfors, Marjatta Kuosmanen ja Liisa Hyttilä.
- » » 7 Ruusa Kaipainen, Toini Kortesaari, Helga Ulgren, Sirkka Härkönen, Kaisa Pirttiäho ja Hellin Stork.
- » » 8 Toini Kumpulainen, Emma Kontio, Anna Tulppo ja Elsa Mikkonen.
- » » 9 Katri Jämsä, Anna Ilola, Aura Kärppä, Irja Autio.

Henkilökunnan kasvatus ja virkistystoiminta.

Useat liikkeemme toimihenkilöistä ovat osallistuneet KK:n järjestämille kirjeellisille kursseille, joissa he ovat opiskelleet eri kurssitehtäviä. Liike on maksanut kurssimaksut.

Henkilökunnasta osallistui suuri osa syksyllä Pohjolan Osuuskauppaliiton Opastuskursseille Oulaisissa.

Itsenäisyyspäivän iltana oli henkilökunnalla yhteinen pikukujouluillanvietto liikkeemme kahvilassa, jossa ilta kului työtoverien kesken rattaisti.

Kasvitarhan

SIEMENIÄ

on myymälöissämme kaikkia tavallisimpia laatuja.

Samoin olemme saaneet joitakin eriä viljakasvien, kuten ohran, vehnän, kauran, herneen, sekä timotein siemeniä, joita myydään ostoluvilla.

Peitattaa kylvösiemenenne, se kannattaa. Peittäusaineita on myymälöissämme.

Ostamme myös timotein, apilaan y.m. siemeniä vahvistettuihin hintoihin ostotodisteita vastaan.

Haapajärvenseudun Osuusliike i. l.

HALLINTO JA HOITO.

Jäsenten edustajistoon kuuluivat seuraavat jäsenet:

Vikström Eemil	Ruhala, Abner
Kaketti, Heino	Laitinen, Tauno
Kiiskinen, Antti	Luotomäki, Eero
Partanen, Antti	Tervakoski, Väinö
Qvist, Juho	Martikainen, August
Ahola, Heimo	Luomajoki, Heino
Vilppola, Matti	Rintoo, Matti
Leskelä, Yrjö	Hyttilä, Fredrik
Tiitto, August	Harmaala, Juho
Ahonen, Jalmar	Kaketti, Pasi
Laurila, Kalle	Tulppo, Feliks
Laajala, Juho	Välikangas, Fredrik

Edustajisto on kokoontunut varsinaisiin kokouksiin, yhteen keväällä ja yhteen syksyllä, joissa on tehty pöytäkirjoihin 26 eri pykälää.

Marraskuussa toimitettiin edustajiston täytevaali, jolloin valittiin puolet edustajistosta, joiden toimiaika kestää 4 vuotta.

Hallintoneuvostoon kuuluivat kertomusvuotena seuraavat:

Mehtälä, Vilho	Kiiskinen, Antti
Päkkilä, Adolf	Räisänen, Paavo
Raappana, Hannes	Tulppo, Feliks
Ruhala, Abner	Autio, Niilo
Kaketti, Pasi	

Hallintoneuvosto on kokoontunut vuoden aikana 5 eri kokoukseen, joissa on pöytäkirjaan tehty 43 eri pykälää.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on ollut Vilho Mehtälä sekä sihteerinä alkuvuodesta liikkeenhoitaja Sulo Paananen, sekä hänen erottuaan valittu liikkeenhoitaja Aarne Paananen.

Johtokunta.

Johtokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana alkuvuodesta liikkeenhoitaja Sulo Paananen sekä huhtikuusta lähtien liikkeenhoitaja Aarne Paananen, sekä jäsenenä Manna Törmälä ja Juho Jämsä. Useimpaan kokoukseen on myös osallistunut hallintoneuvoston puheenjohtaja Vilho Mehtälä.

Johtokunta on pitänyt vuoden kuluessa 17 kokousta, joissa on pöytäkirjaan merkitty 154 eri pykälää.

Myymäläneuvostoihin kuuluivat seuraavat:

Myymälä n:o 1 Haapajärvi: Severi Jokelainen, Heikki Savikko, Artturi Vilppola, Aug. Tiitto, Hilma Järvenpää ja Niilo Ihonen.

Myymälä n:o 2 Kuona: Hannes Raappana, Mikko Savikko, Mikko Heikkilä ja Aug. Vuorenmaa.

Myymälä n:o 3 Oksava: Abner Ruhala, Fredrik Korpikoski, Juho Hirvasoja, Matti Vántänen ja Juho Jämsä.

Myymälä n:o 4 Jokelankylä: Jalmari Ahonen, Väinö Tervakoski, Juho Tervakoski, Valtteri Ojala, Juho Jokitulppo ja Heikki Prättälä.

Myymälä n:o 5 Kärsämäki: Pasi Kaketti, Aug. Martikainen, Yrjö Airissalo, Heino Kaketti ja Vilho Jarva.

Myymälä n:o 6 Saviselkä: Antti Kiiskinen, Heino Luomajoki, Heimo Kyllönen, Leopold Sääsäski, Kalle Partanen ja Aabel Remes.

Myymälä n:o 7 Ylipää: Paavo Räisänen, Juho Harmaala, Jaakko Pyhtilä, Einari Kokko, Eemil Toivo ja Väinö Vainio.

Myymälä n:o 8 Kuusaa: Feliks Tulppo, Antti Vilpula, Taneli Koistila, Taimi Kumpulainen ja Hellin Pakkala.

Myymälä n:o 9 Autioranta: Niilo Autio, Taneli Mäntylä, Tauno Laitinen, Leonard Kukkola ja Kalle Laurila.

Myymälä n:o 10 Pennala: Juho Laajala, Jani Myllylä ja Hilda Tiitto.

Useat myymäläneuvostot ovat toimineet ahkerasti ja tarkastaneet myymälänsä toimintaa, ja lähettäneet pöytäkirjansa johtokunnan tarkastettavaksi.

ALUEKOKOUKSET.

Aluekokouksia pidettiin yksi jokaisen myymälän alueella, joissa keskusteltiin liikkeen asioista ja ehdotettiin henkilöitä eri hallintokuntiin. Osanotto ei kaikkiin kokouksiin ollut erittäin runsasta, joskin muutamissa kokouksissa oli jäseniä melkoisesti.

LIIKETOIMINNAN JA TILIEN TARKASTUS.

Keskuskassan kassan tarkkailijoina ovat toimineet Vilho Mehtälä ja Aadolf Päckilä.

Varsinaisina tilintarkastajina ovat viime vuoden tilit tarkastaneet KK:n edustaja Sven Wikström ja paikallisina tarkkailijoina Matti Rintoo ja Jalmari Kahelin.

Säästökassan tarkastajana on säästökassan toimintaa käynyt tarkastamassa OTK:n säästökassaosaston hoitaja Yrjö Laine.

TOIMINIMEN KIRJOITTAJAT.

Osuuskunnan sääntöjen mukaisena toiminimen kirjoittajana on toiminut liikkeenhoitajat Sulo Paananen alkuvuodesta ja Aarne Paananen loppuvuodesta, jonkun johtokunnan jäsenen kanssa, ja hallintoneuvoston valtuuttamina Vilho Mehtälä ja kirjanpitäjä Taina Törmälä.

LIIKKEEN EDUSTUS.

Liikettä ovat edustaneet vuoden aikana seuraavat henkilöt:

Äänivaltaisena edustajana edusti liikettämme K.K:n edustajakokouksessa, OTK:n vuosikokouksessa ja Kansa-yhtiön kokouksissa, sekä Eläkekassa Tuen kokouksessa Manna Törmälä, sekä Pohjolan Osuuskauppaliiton liittokokouksessa Antti Kiiskinen.

HENHILÖKUNTA.

Vuoden päättyessä oli liikkeemme palveluksessa eri toimialoilla kaikkiaan 43 henkilöä, joista eri ammateissa työskenteli seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Kontorissa	1	3	4
Myymälöissä	9	13	22
Varasto- ja kuljetustoissa	7	—	7
Kahvilassa	—	3	3
Leipomossa	—	6	6
Talonmiehenä	1	—	1
	18	25	43

Vuoden lopussa oli vastuunalaisimmissa tehtävissä seuraavat toimihenkilöt:

Aarne Paananen, liikkeenhoitajana

Taina Törmälä, kirjanpitäjänä ja kassanhoitajana

Osmo Mehtälä, varastonhoitajana

Elias Vetosalmi, myymälä n:o 1 myymälänhoitajana

Eino Kajuutti, » » 2 »

Manna Parkkila » » 3 »

Juhani Keränen, » » 4 »

Leander Luonua, » » 5 »

Taneli Mehtälä, » » 6 »

Hellin Stork » » 7 »

Elsa Mikkonen, » » 8 »

Asser Mikkonen » » 9 »

Ella Keinänen » » 10 »

Sulo Valli » » 11 »

Lyyli Harmaala, kahvilanhoitajana

Aune Kallio, leipomomestarina.

Liikkeen perustaja ja koko liikkeen toiminta-ajan liikkeenhoitajana ollut liikkeenhoitaja Sulo Paananen siirtyi huhtikuussa toiseen toimeen, liikkeenhoitajaksi Osuusliike Paavonseutuun Saarijärvelle, ja hänen tilalleen valittiin liikkeenhoitajaksi Aarne Paananen Keiteleen Osuuskaupasta Keiteleeltä.

Myös muutamien myymälänhoitajien ja muidenkin toimihenkilöiden vaihdoksia sattui vuoden kuluessa.

LIIKETULOKSET JA TALOUDELLINEN ASEMA.

Vuoden saavutuksia voitaneen pitää täysin tyydyttävänä olosuhteet huomioonottaen ja on liikkeemme taloudellinenkin asema edelleenkin vahvistunut.

Liikekustannukset, kuten palkat, verot ja lämpökulut ovat edelleenkin kovasti kohonneet markkamääräisesti, mutta runsaasti lisäytynyt myynti tasoitti niiden suhteellisen nousun prosenteissa myyntiin verraten..

Esim. veroja maksoimme vuoden aikana seuraavasti:

Kunnan veroja	57.160: 50
Valtion tulo- ja om.veroa	41.705: 30
Ylim. varall.veroa	38.814: 90
Kirkollisveroa	6.299: 15
<u>Yhteensä</u>	<u>143.979: 85</u>

sen lisäksi olemme maksaneet vuoden aikana liikevaihtoveroa yhteensä mk. 1.248.263:—, joka ei kuitenkaan sisälly kustannustileille, vaan peritään asiakkailta tavarain hinnoituksen yhteydessä.

Kaikesta huolimatta on tilinpäätös voitu tehdä normaalisti edellisten vuosien tapaan ja tehdä kiinteistöstä ja käyttökälistä tavalliset poistot.

Tavaravarastot ovat huomattavasti lisääntyneet vuoden aikana markkamääräisesti, johon vaikuttaa pääasiassa tavarain hintain runsas kohoaminen.

Seuraavassa omaisuus- ja tulostilistä nähdään yksityiskohdaisemmin liikkeen asema ja tulokset viime vuodelta.

T u o k a a

liiat rahanne säästökassamme, silloin Teillä on aina rahaa tiedossanne yllätyksellistenkin menojen varalta. Maksamme kohtuulliset määrät ilman irtisanomisia.

O p e t t a k a a

lapsille säästäväisyyden merkitystä. Jäsenet voivat tallettaa alaikäistensä lapsiensa puolesta säästöjä säästökassamme. 21 vuotta täytettyään voi hän itse jatkaa säästötillinsä hoitamista liittymällä osuusliikkeemme jäseneksi.

Talletuskorko nykyään 4 %.

Haapajärvenseudun Osuusliike i. l. S Ä Ä S T Ö K A S S A.

Toimisto useimman myymälän yhteydessä.

TILIASEMA.

OMAIKUUSTASE 31. 12. 1945.

Varat:

Rahaa kassassa	2.590: 18	
Rahaa shekkitilillä	418.920: 05	
Tavaravarastot	4.145.440: 44	
Tilisaatavat	133.523: 90	
Sijoitukset	171.353: —	
Kalusto	341.104: 90	
— 10 %	34.110: 90	306.994: —
Kiinteistöt	1.905.773: 50	
— 3 %	57.173: 50	1.848.600: —
		<u>mk 7.027.421: 57</u>

Velat:

Tilivelat	2.656.136: 31	
Säästökassa	1.779.399: 19	
Velkakirjalainat	530.381: 04	
Kiinnelainat	1.000.000: —	
Osuuspääoma	219.686: 34	
Vararahasto	457.121: 65	
Käyttörahaslo	66.026: 60	
Osuusmaksujen korkorah.	10.563: 06	
Tilik. ylijäämä	308.107: 38	
		<u>mk 7.027.421: 57</u>

TULOSTASE 1/1. — 31/12. -45.

Tulot:

Myynnin ja tuotannon ylijäämä	2.748.656: 91
Kassa-alennuksia	63.575: 96
Vuosialennuksia	84.086: 86
OTKn ylijäämän palautus	70.624: —
Vuokratuloja	32.300: —
	mk 2.999.243: 73

Menot:

Liikekustannukset toimipaikoissa	1.638.863: 75
Yleiskustannukset	746.317: 13
Kiinteistökuluja	58.445: 36
Korkomenoja	156.225: 71
Kalustopoisto	34.110: 90
Kiinteistöpoisto	57.173: 50
Tilik. ylijäämä	308.107: 38
	mk 2.999.243: 73

EHDOTUS YLIJÄÄMÄN KÄYTTÄMISESTÄ.

Johtokunta ehdottaa, johon myös tilintarkastajat ovat yhtyneet, käytettäväksi ylijäämän seuraavasti:

Vararahastoon (sääntöjen mukaan vähintään 50 %)	158.486: 38
Käyttörahastoon (» » » 10 %)	30.810: —
Osuuspääoman korkoon 6 % mukaan	13.811: —
Hallintoneuvoston käyttörahastoon	15.000: —
Johtokunnan käyttörahastoon	10.000: —
Ylijäämän palautustilille	80.000: —
	mk 308.107: 38

Jos johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksytään, tulevat osuuskunnan rahastot tämän jälkeen olemaan:

Vararahasto	615.608: 03
Käyttörahasto	96.876: 60
Osuusmaksujen korkorahasto	24.374: 06
Johtokunnan ja Hallint. rahastot	25.000: —
	mk 761.858: 69

LOPPUSANAT.

Johtokunnallamme on mieluinen tehtävä kiittää lopuksi kaikkia jäseniä, asiakkaita, hallintoelimiä ja toimihenkilöitämme hyvästä yhteistyöstä viime vuotenakin. Samalla toivomme että hyvä yhteishenki edelleenkin jatkuisi, se loppujen lopuksi on yhteisyrityksemme paras kehittäjä.

Monet sotavuodet ovat ohii ja kaikkein pahin tavarapulakin lienee vähitellen poistumassa, joten voimme entistä paremmin työskennellä jäsenkuntamme ja ostajiemme hyväksi heidän tavaratarpeidensa hankkijana.

Haapajärvellä huhtikuun 4 p:nä 1946.

JOHTOKUNTA:

Aarne Paananen.

Manna Törmälä.

Juho Jämsä.

TILITARKASTUSLAUSUNTO.

Haapajärvenseudun Osuusliikkeen i.l. edustajiston varsinaisen kokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuuskunnan vuoden 1945 tilien tarkastuksen. Sen perusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilinavaus on oikea. Tilimerkinnät ovat pätevien tositteiden mukaiset.
2. Tilinpäätös on laadittu oikein ja tilinpäätösperusteet ovat hyväksyttävät.
3. Käteiskassa on hallintoelinten vuoden varrella toimittamissa tarkastuksissa ollut tilikirjojen mukainen. Tarkastuksen aikana laskemamme käteiskassa vastasi rahatilin saldoa.
4. Omaisuuserät vastasivat tilinpäätökseen merkittyä määrää ja ne olivat riittävästi palovakuutetut. Käyttöomaisuudesta oli tehty kohtuulliset poistot. Kiinteistön omistus- ym. asiapaperit olivat kunnossa.
5. Velkaerät, säästökassan saldo ja osuuskunnan rahastot niihin luettuina, olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.
6. Kirjanpito on tarkoituksenmukaisesti järjestetty sekä oikein ja huolellisesti hoidettu.
7. Osuuskunnan liike- ym. toiminta on tilikauden aikana ollut hyvin suotuisaa. Sen hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan ja säästökassan sääntöjen määräyksiä ja kaikin puolin hyväksyttäviä menettelytapoja. Muutoinkin on osuuskunnan asioita hoidettu huolellisesti ja onnistuneesti.

Edelläesitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että tili- ja vastuuvelvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1945.

Johtokunnan ylijäämäkäyttöehdotus on sääntöjen mukainen, puollamme sen hyväksymistä.

Haapajärvellä 27. maaliskuuta 1946.

Sven Wikström.

KKn määräämä tilintarkastaja.

Matti Rintoo.

Edustajiston valitsema tilintarkastaja.

Jalmar Kahelin.

Edustajiston valitsema tilintarkastaja.

EDISTYSMIELISET OSUUSLIIKKEET.

Sodanjälkeiset vaikeudet ovat lyöneet leimansa edistysmielisten osuusliikkeidenkin toimintaan. Tavarankuuden puute on edelleen ollut huutava ja hintojen kohoaminen voimakas. Osuusliikkeiden yhteinen liikevaihto oli vuoden päättyessä 7.105 miljoonaa markkaa, jossa lisäystä 2.753 miljoonaa markkaa. Pääasiassa hintojen kohoamisesta johtuen osuusliikkeiden myynti nousi jyrkästi, nimittäin keskimäärin 63,3 %. Osuusliikkeiden myymäläin luku oli vuoden päättyessä 2.552, jossa lisäystä oli 56. Ravitsemisliikkeitä oli samaan aikaan 327, jossa lisäystä 12. Osuusliikkeiden jäsenmäärä kasvoi vuoden kuluessa 27.373 hengellä, ollen vuoden lopussa 369.463.

KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITTO (KK) ry.

Samat seikat, jotka ovat vaikuttaneet osuusliikkeiden toimintaan, löivät leimansa myöskin KK:n työskentelyyn. Ankarasta rakennusaineiden puutteesta huolimatta sekä rakennusosaston että asunto-osaston toiminta pääsivät uudelleen alkuun. Samoin valistus- ja opinto-osaston toimintaa voitiin huomattavasti kehittää. KK:n tilintarkastus- ja neuvontatoiminta jakuivat entiseen tapaan. Paperinpuutteen ehkäisevän vaikutuksen huomioonottaen ovat KK:n tuotantolaitokset olleet vilkkaassa toiminnassa. Niinpä KK:n liikelaitosten liikevaihto nousi vuoden lopussa 143,1 milj. markkaan, jossa lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 88,6 %. Kuluttajain Lehden tilaajamäärä oli vuoden päättyessä 198.500 vuosikertaa, jossa lisäystä 17.200 vuosikertaa.

OSUUSTUKKUKAUPPA (OTK) i.l.

Hintojen yleisesti noustua vuonna 1945 ei ole ihmeteltävä, että OTK:n myynti kohosi kokonaista 78,9 %:lla, 3.638 miljoon-

naan markkaan, oltuaan vuonna 1944 2.034 miljoonaa. Myynnin jakaantuminen OTKn eri osastojen kesken sekä kunkin lisäys prosentteina edellisen vuoden myynnistä oli seuraava:

	Myynti milj mk	Lisäys %
Siirtomaatavaraosasto	938	64
Hedelmätavaraosasto	143	113
Maataloustavaraosasto	512	35
Rautatavaraosasto	480	94
Teollisuustavaraosasto	834	78
Lyhyttavaraosasto	199	98
Jalkinetavaraosasto	292	107
Koko OTK	3.638	79

OTKn myynnin koko lisäys ei kuitenkaan johtunut hintojen noususta, vaan ensi kertaa pitkään aikaan myöskin välitettyjen tavaramäärien kasvusta. Maan tukkuhintaindeksin keskimääräinen lisäys vuodesta 1944 vuoteen 1945 oli 43.6 % eli siis huomattavasti pienempi kuin OTKn myynnin lisäys. Pelkästään näiden prosenttilukujen perusteella laskien OTKn välittämän tavaramäärän lisäys olisi 35 %, mutta koska eri tukkuhinnat ovat prosenteissa laskien muuttuneet hiukan eri tavoin, tätä lukua voidaan pitää jonkin verran liian suurena. Koko maan tukkukaupan välittämän tavaramäärän lisäys arvioidaan noin 20 %:ksi, joten OTKn lisäys on ollut jonkin verran suurempi ja OTK on siis pystynyt valtaamaan itselleen uutta maa-alaa.

Tämä on sitäkin huomattavampi saavutus, kun tavarantoiminnan eri kauppamuotojen kesken yhä pyritään itsepintaisesti pitämään kiinni sodan edellisistä, vuosien 1938—39 numeroista, kiinnittämättä läheskään riittävää huomiota osuuskauppaliikkeessä sen jälkeen kuluneina vuosina tapahtuneeseen voimakkaaseen kasvuun. OTK on sekä viranomaisille että tavarantoimintaneuvotteluissa koettanut korostaa tätä seikkaa, mutta valitettavasti sitä joko ei ole myönnetty tai on väitetty, ettei asiaa voida todistaa.

Siitä huolimatta ne tavarantoimintatilat, jotka ovat tapahtuneet kuluttajain itsensä valitsemien liikkeiden kautta, siis tilauskuponkijärjestelmää käyttäen, ovat järjestään osoittaneet, että osuuskauppojen kautta kulkisi paljon suurempi osuus

kaikesta tavarasta, jos ne sen vain saisivat. Nykyisen jakelujärjestelmän vallitessa täytyy monien osuuskauppojen jäsenten valitettavasti ostaa osa tarvitsemiaan säännösteltyjä tarvikkeita muista liikkeistä, koska niitä ei anneta OTKn kautta osuuskaupoille niiden myyntimahdollisuuksia vastaavassa määrässä.

OTKn tuotantolaitosten myynti, joka sisältyy yllämainittuihin myyntinumeroihin, nousi 362 miljoonasta markasta 599 miljoonaan eli 65 %:lla. Tuotantolaitoksia oli kahvipaahtimo, kapalotehdas, leninkitehdas, lihanjalostustehdas Tampereella ja Oulussa, margariinitehdas (toiminnassa useiden vuosien seisahtuksen jälkeen), mylly, paitatehdas, pukutehdas, teknokemiallinen tehdas, tulitikkutehdas ja vuodevaatetehdas.

OTKn tytäryhtiöitä ovat Humppilan Meijeri Oy, Kontio & Kontio Oy, OTKn Puu Oy, Oy Peruna ja Oy Sotkia sekä tavallaan Keru Oy. Näiden myynti oli yhteensä 310 miljoonaa markkaa.

Osuustoiminnalliset vakuutuslaitokset.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiö Kansan toiminta kehittyi kertomusvuoden aikana erittäin suotuisasti. Uusia henkivakuutuksia myönnettiin 28.216 kpl yhteensä 649 milj. markan määrälle. Kun vastaavat luvut edellisenä vuonna olivat 13.770 kpl ja 226 milj. mk, on lisäys vakuutusten luvussa 14.446 kpl eli 104,8 % ja summassa 422 milj. markkaa eli 187,6 % sekä vakuutusten luvussa että vakuutussummassa olivat kertomusvuoden hankintatulokset uusia ennätyksiä. Vakuutusten lunastus ja voimassapysyminen on edelleenkin pysynyt hyvänä. Vuoden päättyessä oli yhtiön koko vakuutuskanta noin 2.450 milj. markkaa. Kun vakuutuskanta edellisen vuoden lopussa oli 1.865 milj. markkaa, oli sen kasvu kertomusvuonna lähes 600 milj. markkaa.

Keskinäinen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan suoraan hankkima palovakuutuskanta kasvoi kertomusvuoden aikana 2.624 milj. markalla eli suuremmalla määrällä kuin koskaan aikaisemmin. Vuoden päättyessä oli suoraan hankittu palovakuutuskanta 10.098 milj. markkaa. Palovahinkoja sattui vuoden aikana 260 eli 38 enemmän kuin edellisenä vuonna. Palokorvauksista suoritettu tai varattu määrä nousi kaikkiaan noin 15,6 milj. mark-

kaan eli yli nelinkertaiseksi edellisen vuoden määrään verrattuna. Palokorvausten suureen kasvuun vaikuttivat eräät vuoden aikana osuuskauppoja kohdanneet suurpalot. Näistä mainittakoon Kainuun Ol:n varastopalo, korvaus 1,0 milj. markkaa, Ol. Oraan myllypalo, korvaus 1,8 milj. markkaa, Ol. Elannon myllypalo, korvaus 2,0 milj. markkaa ja Kemin Ok:n varastopalo, korvaus 4,8 milj. markkaa.

Yhtiön tapaturmavakuutusosaston vakuutuskanta kasvoi kertomusvuoden aikana yli 150 milj. markalla ja nousi 707 milj. markkaan. Myös autovakuutusosaston toiminnassa on tapahtunut vilkastumista.

Eläkekassa Tuessa vakuutettujen toimihenkilöiden luku lisääntyi vuoden 1945 aikana 409:llä ollen vuoden lopussa 6.624. Vakuutettujen toimihenkilöiden vuotuisten eläkkeiden summa kasvoi 18,2 milj. markalla nousten 94,7 milj. markkaan.

Kertomusvuoden aikana liittyi Tuen osakkaaksi 1 osuusliike ja oli osakasliikkeiden luku vuoden lopussa 84.

AUTOILIJAT.

Nyt kun siirryttäneen kohdakkoin ilmoitusten mukaan „bensiinikannalle“, niin tarjoamme myös bensiiniä kilpailukykyisiin hintoihin.

Moottoriöljyjä ja rasvoja

myös jatkuvasti saatavissa.

**Haapajärvenseudun
Osuusliike i. l.**

JOKO

Teidän naapurinne

on Osuusliikkeemme jäsen,
ellei, niin kehoittakaa liitty-
mään, tällä tavoin voitte
Tekin tukea ja laajentaa
liikettämme.

**Haapajärvenseudun
Osuusliike i.l.**